

Collegebesluit

Onderwerp: Subsidie en voorfinanciering Duurzame Energie Ramplaan
BBV nr: 2014/190216

1. Inleiding

Door het sluiten van het SER energie akkoord zijn nieuwe mogelijkheden ontstaan voor het verduurzamen van woningen. Een van deze mogelijkheden is het collectief opwekken van duurzame energie via coöperaties. Deze opwekking wordt gestimuleerd door fiscale maatregelen, coöperaties krijgen een belastingkorting van 7,5 cent per opgewekte kWh. Deze regeling geldt voor kleinverbruikers (huishoudens) die samen eigenaar zijn van een productie-installatie. Hiermee wordt het aantrekkelijk gemaakt om bijvoorbeeld gezamenlijk zonnepanelen aan te schaffen.

Het bewoners initiatief Duurzame Energie Ramplaan (DE Ramplaan) heeft al eerder een subsidie gehad van € 30.000 ter ontwikkeling van een businesscase om volledig zelfvoorzienend te worden op het gebied van energie. Dit heeft geresulteerd in een ambitieus maar realiseerbaar plan. De eerste fase van dit plan, gezamenlijke inkoop van zonnepanelen, wordt met dit besluit mogelijk gemaakt. Voor dit deel van het initiatief hebben de bewoners een coöperatie opgezet die de zonnepanelen gaat exploiteren.

Veel van de daken van het Ramplaankwartier hebben een ongunstige oriëntatie ten opzichte van de zon. De coöperatie heeft daarom het alternatief uitgewerkt om op het dak van de Fablohal zonnecollectoren te plaatsen die de wijk van stroom kunnen voorzien. De coöperatie geeft 'zonnestroomdelen' uit aan deelnemers om de exploitatie te financieren. Op dit moment zijn bijna alle stroomdelen gereserveerd. Een aantal bewoners kan de zonnestroomdelen echter niet uit eigen middelen betalen en willen via de duurzaamheidslening hun aandeel financieren. In de verordening omtrent de duurzaamheidslening is niet voorzien in de financiering van zonnestroomdelen, slechts zonnepanelen worden genoemd. Het college zal bij voorkomende gevallen de hardheidsclausule van toepassing verklaren totdat de verordening kan worden aangepast, waarbij de zonnestroomdelen dus gelijk worden gesteld aan zonnepanelen.

De opgezette coöperatie is in de opstartfase en heeft nog geen opgezette buffer, dit betekent dat er problemen kunnen ontstaan rond de cashflow van de organisatie. Om dit af te dekken wordt een kortlopende lening, uit het fonds voor de duurzaamheidsleningen ter beschikking gesteld. Het gaat dan om een lening van maximaal een jaar.

Omdat de hoeveelheid opgewekte energie groot zal zijn, is vanwege wettelijke eisen mogelijk een duurdere productie-installatie vereist. Die vereiste dekt de gemeente af indien noodzakelijk.

2. Besluitpunten college

1. Het college besluit bij toekomstige aanvragen voor duurzaamheidsleningen bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland, ten behoeve van het afnemen van 'stroomdelen' van de coöperatie DE Ramplaan, de hardheidsclausule artikel 15 (verordening duurzaamheidsleningen) toe te passen op de artikelen 2 (toepassingsbereik) en 5 (duurzaamheidsmaatregelen).
2. Het college besluit, op grond van de hardheidsclausule artikel 15 -toegepast op artikelen 2 (toepassingsbereik), 5 (duurzaamheidsmaatregelen) en 12 (kenmerken)

duurzaamheidsleningen)- het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland toestemming te geven uit het fonds duurzaamheidslening Gemeente Haarlem een bedrag van € 110.000 aan de coöperatie DE Ramplaan onder de overeengekomen voorwaarden beschikbaar te stellen.

3. Het college stelt een subsidie van maximaal € 30.000,- aan de coöperatie DE Ramplaan ter beschikking, indien voor de installatie een eigen grootverbruikersaansluiting vereist is. De subsidie wordt gedekt uit het programma Duurzame Woningverbetering.
4. De betrokkenen worden geïnformeerd.
5. Het college zendt dit besluit ter informatie aan de Commissie Beheer.

3. Beoogd resultaat

Het stimuleren van een maatschappelijk initiatief om gezamenlijk duurzame energie op te wekken.

4. Argumenten

Gemeenten hebben zich via het SER Energie akkoord verbonden aan het stimuleren van collectieve energieprojecten

Sinds 1 januari 2014 komen leden van coöperaties en Verenigingen van Eigenaren in aanmerking voor een belastingkorting van 7,5 cent per kWh op hun gezamenlijk opgewekte energie. Deze regeling geldt voor kleinverbruikers die samen eigenaar zijn van een productie-installatie en die in de buurt van de installatie wonen. Hiermee wordt het aantrekkelijk gemaakt om zonnepanelen aan te schaffen op het dak van een ander of om een zonneweide of windmolen te plaatsen om duurzame stroom op te wekken.

Door inzet van de duurzaamheidslening vergroot de slagingskans van het project

Met het Fablohalproject behoort DE Ramplaan tot een van de eersten in het land die gebruik gaan maken van het nieuwe Rijksbeleid voor lokale energieopwekking. Op dit moment zijn meer dan negentig procent van de zonnestroomdelen gereserveerd, dit hoge percentage geeft zekerheid tot slagen van dit initiatief.

In meerdere Haarlemse wijken willen bewonersinitiatieven het voorbeeld van DE Ramplaan volgen. Het college zal daarom een voorstel maken om de verordening duurzaamheidsleningen te wijzigen. Dit voorstel wordt in de tweede helft van 2014 aan de raad gezonden. Onder andere wordt hier de mogelijkheid toegevoegd om zonnestroomdelen te financieren, als aanvulling op de zonnepanelen op de eigen woning.

Goede start

Al eerder heeft DE Ramplaan een subsidie gehad van € 30.000,- voor de ontwikkeling van de businesscase om energetisch geheel zelfvoorzienend te worden. De wijk heeft ongeveer 1000 woningen. De businesscase is ambitieus maar realiseerbaar. De eerste fase van het plan, het plaatsen van zonnepanelen op het dak van de Fablohal, heeft veel draagvlak in de buurt. Dat draagvlak toont zich onder andere door de reservering van bijna alle uit te geven zonnestroomdelen.

Het project heeft grote kans van slagen. Door middel van de kortlopende lening uit het duurzaamheidsfonds kunnen eventuele cashflow problemen voorkomen worden, het gaat dan met name om het tijdelijk afdekken van de investeringen totdat de betalingen van de bewoners aan de coöperatie zijn gedaan.

Productie-installatie

De eventuele problemen die door de aanschaf van een duurdere productie-installatie ontstaan worden deels afgedekt door de subsidie van de gemeente. Deze subsidie wordt alleen verstrekt indien een eigen grootverbruikersaansluiting nodig is. Tijdens het splitsingsonderzoek bleek pas dat de hoeveelheid opgewekte energie zo groot was dat een installatie met een grootverbruikersaansluiting wordt geëist.

Er is een uitspraak van de Minister van Economische Zaken nodig of een goedkopere installatie (en dus door de coöperatie wel financierbare optie) mogelijk is. Via het Bestuurlijk Platform Duurzaamheid G32 is de minister hier wel om verzocht, het is echter zeer de vraag of er tijdig uitsluitsel is.

De € 30.000,- die als subsidie wordt gegeven indien de duurdere installatie nodig is, beslaat een deel van de kosten. DE Ramplaan zal de rest van de kosten via bijvoorbeeld crowdfunding afdekken.

Voorwaarden

De gemeente vraagt waarborgen voor de inzet van de gemeentelijke middelen, zowel voor de financiering van duurzaamheidsleningen aan bewoners als voor de tijdelijke lening.

De artikelen waar niet aan kan worden voldaan in de verordening zijn:

- artikel 2, dit artikel beschrijft dat het de eigen woning van de aanvrager moet zijn waar de verduurzaming wordt toegepast;
- artikel 5, waar in staat beschreven welke activiteiten gefinancierd kunnen worden;
- artikel 12 (in het geval van de tijdelijke lening) waar staat dat de hoofdsom van de lening gelijk is aan de daadwerkelijke kosten. De andere artikelen blijven onverkort van kracht.

De verordening is als bijlage bijgevoegd.

Het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland is verantwoordelijk voor de verstrekking van duurzaamheidsleningen namens de gemeente Haarlem. In het verleden is budget aan het stimuleringsfonds overgemaakt, zij beheren dat in een revolverend fonds.

5. Kanttekeningen

Verzwarend dak Fablohal

De plaatsing van de zonnepanelen vraagt om een voorinvestering in het dak van de Fablohal. De eigenaar van de hal wil om bedrijfseconomische redenen vóór de start van het nieuwe tenniseizoen (1 oktober) de dakbedekking vervangen. Hij is bereid een voor zonnepanelen geschikte, duurdere dakbedekking toe te passen. Dat betekent voor de coöperatie dat er voor 2 juli 2014 zekerheid moet zijn voor de financiering. Uitstel van zekerheid leidt mogelijk tot uitstel of zelfs afstel van het project. Ook komen dan de andere plannen uit de businesscase in gevaar.

Leerproces

Het buurtinitiatief kent een lange voorgeschiedenis en is als model meegenomen voor het Energieakkoord, voor de mogelijke decentrale energieopwekking door een buurtinitiatief. Bij het lanceren van het akkoord is onvoldoende in beeld geweest wat de valkuilen zijn bij zo'n groot project. Ook voor de initiatiefnemers is sprake van een enorm leerproces. De lessen en ervaringen kunnen echter gedeeld worden met andere initiatieven.

Subsidie

De subsidie van maximaal € 30.000,- wordt beschikbaar gesteld uit het budget voor het programma Duurzame Woningverbetering en opgenomen in de Woonvisie Haarlem.

Risico's

Mochten er problemen zijn met het dak van de Fablohal of met het eigenaarschap van het dak, dan is de coöperatie DE Ramplaan (en daarmee de particulieren als leden van de coöperatie) verantwoordelijk. De woningeigenaren die een duurzaamheidslening hebben aangewend om zonnepanelen op het dak van de Fablohal te kopen zullen, ook bij een dergelijke tegenslag, de duurzaamheidslening moeten terugbetalen. In het huidige fonds is op dit moment meer dan € 800.000,- beschikbaar.

6. Uitvoering

Om dergelijke initiatieven vaker mogelijk te maken dient de verordening duurzaamheidsleningen aangepast te worden. Het college zendt hiertoe een voorstel aan de raad in de tweede helft van 2014.

Aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland zal dit besluit ter kennis worden gebracht.

7. Bijlagen

Verordening Duurzaamheidsleningen

Bussinesscase DE Ramplaan

Memorandum van Bestuur coöperatie DE Ramplaan, 15 juni 2014

Het college van burgemeester en wethouders

de secretaris

de burgemeester